

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Geschillenkamer

Beslissing ten gronde 139/2021 van 10 december 2021

Het beroep ingesteld tegen deze beslissing werd onontvankelijk verklaard door het arrest 2022/AR/42

Dossiernummer: DOS-2020-04791

Onderwerp: Klacht ten gevolge van de weigering om een positief gevolg te geven aan de uitoefening van een recht op gegevenswissing met betrekking tot persartikels die in het online-archief van de uitgever beschikbaar zijn

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, bestaande uit de heer Hielke Hijmans, voorzitter, en de heren Jelle Stassijns en Christophe Boeraeve, leden, die in deze samenstelling de zaak overneemt;

Gezien Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (Algemene Verordening Gegevensbescherming) hierna "AVG" genoemd;

Gelet op de Wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit* (hierna WOG genoemd);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (WVP);

Gelet op het huishoudelijk reglement zoals goedgekeurd door de Kamer van volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken in het dossier;

heeft de volgende beslissing genomen inzake:

De klager: De heer X,

Hierna "de klager";

Met als raadslieden meester Jean-François HENROTTE en meester Pauline LIMBREE, advocaten, met kantoor gevestigd te 4000 Luik, Boulevard d'Avroy 280.

De verwerkingsverantwoordelijken:

Y1, hierna "de eerste verweerder";

Y2, hierna "de tweede verweerder";

Hierna samen "de verweerdere" genoemd;

Beide met als raadsman meester Etienne WERY, advocaat, met kantoor gevestigd te 1000 Brussel, Kroonlaan 214.

I. Feiten en retroacta van de procedure

I.1. De feiten

1. De verweerdere maken deel uit van een Franstalige Belgische pers- en mediagroep en geven respectievelijk de titels "....." uit in het geval van de eerste verweerder en "...." in het geval van de tweede verweerder.
2. De websites van deze kranten stellen hun archieven in digitaal formaat ter beschikking van hun abonnees.
3. In deze archieven hebben verschillende artikelen uit 2011 (artikel nr. 1 - zie hieronder), 2012 (artikel nr. 4 - zie hieronder) , 2013 (artikel nr. 2 - zie hieronder) en 2014 (artikel nr. 3 - zie hieronder) betrekking op feiten - waaronder persoonsgegevens - met betrekking tot de klager.

1. [...]

2. [...]

3. [...]

4. [...]

4. Ze bevatten met name informatie en persoonsgegevens betreffende feiten van het professionele leven van de klager die hebben geleid tot strafrechtelijke veroordelingen tegen hem door de hoven en rechtbanken in 2013 en 2014 en tot zijn schrapping als advocaat.
5. De klager verklaart dat hij strafrechtelijk werd veroordeeld [...]. De klager verklaart over deze feiten dat hij door een gerecht van de rechterlijke orde is veroordeeld tot een gevangenisstraf met uitstel van (...) jaar en tot een verbeurdverklaring.
6. De klager voegt daaraan toe dat de correctionele rechtbank van (...) , hem in 2014 ook heeft veroordeeld voor nieuwe feiten, waarbij hem opschorting van de uitspraak werd verleend. [...].
7. De klager benadrukt dat geen van deze rechterlijke uitspraken hem een verbod op het voeren van commerciële activiteiten oplegt en dat de modaliteiten van de opgelegde straf (straf met uitstel en opschorting van de uitspraak) tot doel hebben zijn sociale re-integratie te bevorderen, hetgeen onverenigbaar is met het online houden van de betwiste artikelen, die een permanent virtueel strafblad over hem vormen.
8. De klager verklaart dat hij zijn loopbaan verderzet als jurist bij een adviesbureau, de vennootschap Z. De verweerders wijzen erop dat op de website van dit bedrijf de ervaring van de klager als advocaat wordt vermeld. Dit wordt door laatstgenoemde niet betwist.
9. De klager heeft een brief van 17 maart 2017 overgelegd, dat wil zeggen een brief van vóór de inwerkingtreding van de AVG, ondertekend door de tweede verweerder, waarin deze aangeeft niet in te kunnen gaan op het aan hem gerichte verzoek, waarbij hij wijst op het specifieke karakter van met name de archieven van persuitgevers, alsmede op het feit dat in dit geval niet was voldaan aan de voorwaarden voor de toepassing van het recht op gerechtelijke vergetelheid waarop de klager zich destijds had beroepen.
10. De tweede verweerder benadrukt in de brief ook dat er geen sprake van kan zijn dat de pers de toegang tot de persarchieven voor wie dan ook beperkt of belemmert, zelfs niet via zoekmachines, door artikelen uit de index van zoekmachines te verwijderen. Op 8 april 2017 heeft de klager bezwaar gemaakt tegen het betoog van de tweede verweerder. In antwoord daarop deelde de tweede verweerder op 26 april 2017 mee dat hij bij zijn argumenten van 17 maart 2017 bleef.
11. Op 12 augustus 2019 (dus ditmaal nadat de AVG in werking was getreden) heeft de klager bij monde van zijn raadsman zijn "recht op digitale en gerechtelijke vergetelheid" bij de verweerders uitgeoefend, waarbij hij hen formeel heeft aangemaand om over te gaan tot het

verwijderen of althans anonimiseren van de betwiste artikelen nr. 1 tot en met 3. In zijn brief ontwikkelt de klager met name een reeks elementen die volgens hem aantonen dat het evenwicht tussen het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie enerzijds en het recht op gegevensbescherming anderzijds (meer bepaald het recht op gegevenswissing dat hij aanvoert op grond van artikel 17.1 c) gekoppeld met artikel 21 van de AVG) overhelst ten gunste van het laatstgenoemde recht. Rekening houdend met verschillende elementen die verband houden met zijn bijzondere situatie (hij speelt geen rol in het openbare leven, hij lijdt schade), moet volgens hem worden geconcludeerd dat er geen openbaar belang is om toegang te krijgen tot zijn gegevens dat zwaarder zou wegen dan zijn recht op gegevensbescherming.

12. Op 28 oktober 2019 reageerde de tweede verweerder op deze ingebrekestelling door te stellen dat hij alleen kon verwijzen naar de eerdere brieven over de positie van de "Groep" in dit verband (punten 9-11).

I.2. Retroacta van de procedure

Indiening van de klacht

13. Op 5 april 2020 heeft klager bij de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) een klacht ingediend tegen met name de verweerders.

Volgens de klacht, waarvan de exacte bewoordingen hier zijn overgenomen, "*richt [de klager] tegen de 'Groep' (lees de verweerders) en de onderneming (zoekmachine) een klacht op grond dat zij bezwaar maken tegen de uitoefening van zijn rechten op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming*".

De klager verklaart, via zijn raadsman, verder het volgende:

"Ten eerste, verzet de "Groep" (lees: de verweerders) zich tegen zijn recht van bezwaar (lees: recht van bezwaar van de klager), wat in strijd is met artikel 22 van de Algemene verordening gegevensbescherming. In dit geval maakt de heer X (lees de klager) bezwaar tegen de verwerking van zijn gegevens in het kader van de publicatie van de volgende artikelen:

1. [...]

2. [...]

3. [...]

Ten tweede verzet onderneming A (zoekmachine) zich tegen zijn recht op gegevenswissing (lees het recht op gegevenswissing van de klager), wat in strijd is met artikel 17 van de Algemene verordening gegevensbescherming en de richtsnoeren van 11 december 2019 (5/2019) van het Europees Comité voor gegevensbescherming. In dit geval verzoekt de heer X (lees de klager) om verwijdering van de volgende hyperlinks:

1. [...]

2. [...]

3. [...]

14. In het klachtformulier wordt gedetailleerd ingegaan op de stappen die de klager eerder jegens de verweerders heeft ondernomen, met name de weigering van de verweerders om op zijn verzoeken in te gaan (punten 9-12 hierboven).

15. Ten slotte vermeldt de klager in de rubriek "Beschrijving van de verwerking" op het klachtformulier het volgende:

"De verwerking in kwestie is tweeledig. Ten eerste wordt ze uitgevoerd door de "Groep ..." (lees de verweerders), uitgever van de 3 artikelen waarin de heer X (lees de klager) wordt geïdentificeerd.

Vervolgens wordt ze uitgevoerd door onderneming A (zoekmachine), die verwijst naar de drie hyperlinks die leiden naar de betwiste artikelen en die verschijnen na een zoekopdracht op de familienaam van de heer X (lees de klager)".

De ontvankelijkheidsbeslissing van de klacht

16. Op 8 april 2020 werd de klacht door de Eerstelijnsdienst (ELD) van de GBA ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 van de WOG en doorgezonden naar de Geschillenkamer op grond van artikel 62, § 1 van de WOG.

De beslissing van de Geschillenkamer om de zaak ten gronde te behandelen door de twee delen van de klacht te splitsen

17. Op 20 oktober 2020 zijn de klager en de verweerders in kennis gesteld van de beslissing van de Geschillenkamer om de zaak ten gronde te behandelen op grond van artikel 95, § 1, 1° en artikel 98 van de WOG. In dit verband heeft de Geschillenkamer uiteengezet dat zij twee afzonderlijke dossiers heeft aangelegd tegen elk van de door de klager betrokken partijen, de verweerders enerzijds en de onderneming A (zoekmachine) anderzijds, die in twee afzonderlijke beslissingen zullen worden onderzocht.

18. Met betrekking tot het deel van de klacht dat tegen de verweerders is gericht, verduidelijkt de Geschillenkamer dat de klacht is ingediend op grond dat de verweerders zich verzetten tegen de uitoefening van het recht van bezwaar dat de klager heeft krachtens artikel 21 van de AVG. Zij voegt daaraan toe dat de gegevensverwerkingen die in het kader van de in punt 13 hierboven genoemde publicaties zijn verricht, degene zijn waarop dit onderdeel van de klacht, dat tot de onderhavige beslissing leidt, betrekking heeft.
19. In dezelfde brief van 20 oktober 2020 werden de klager en de verweerders in kennis gesteld van de termijnen voor het overleggen van hun conclusies, overeenkomstig artikel 99 van de WOG. Deze planning werd vervolgens gewijzigd en de volgende data werden weerhouden: 14 december 2020 en 4 februari 2021 (conclusies van antwoord en van repliek van de verweerders) en 14 januari 2020 (conclusies van repliek van de klager). De partijen worden ook verzocht aan de Geschillenkamer de precieze identiteit mee te delen van de verwerkingsverantwoordelijke van de verschillende betwiste publicaties binnen de "Group" bedoeld door de klager.
20. Op 14 december 2020 ontving de Geschillenkamer de conclusies van antwoord van de verweerders (punten 27 e.v.).

De conclusies van de klager

21. Op 14 januari 2021 ontving de Geschillenkamer de conclusies van repliek van de klager. In zijn conclusies verzoekt de klager de Geschillenkamer om te bevestigen dat zijn klacht ontvankelijk is en deze gegrond te verklaren.
22. Ten principale vordert de klager dat de Geschillenkamer de verweerders gelast de nodige maatregelen te nemen om binnen een week na de uitspraak van de Geschillenkamer de volgende artikelen die zij bewaren in hun digitale archieven te *verwijderen*. De klager voegt dus een vierde en vijfde publicatie toe aan zijn verzoek.
1. [...] (artikel gepubliceerd op ..)
 2. [...] (artikel gepubliceerd op ..)
 3. [...] (artikel gepubliceerd op ..)
 4. [...] (artikel gepubliceerd op ..)
 5. [...] (artikel gepubliceerd op ..).

De Geschillenkamer wijst er allereerst op dat klager tijdens de hoorzitting zijn verzoek met betrekking tot deze vijfde publicatie heeft ingetrokken, zodat deze niet onder deze beslissing valt (punten 30 e.v.).

23. Op grond van artikel 17.1.c) van de AVG is de klager van mening dat zijn verzoek gegrond is. Het krachtens artikel 17.3. van de AVG te vinden evenwicht tussen zijn belangen (d.w.z. zijn recht op gegevensbescherming) en die van de persuitgevers (d.w.z. het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie) valt *in casu* in zijn voordeel uit. De klager voert in dit verband een aantal argumenten aan, die vergelijkbaar zijn met de argumenten die hij reeds in 2017 en 2019 heeft aangevoerd (zie de punten 9-12). In het bijzonder betoogt hij dat hij geen publiek persoon is en geen rol in het openbare leven speelt die zou rechtvaardigen dat de tussen 2011 en 2014 gepubliceerde informatie vandaag nog steeds gemakkelijk beschikbaar is voor het publiek. De klager stelt voorts dat de gegevensverwerking door de verweerders hem schade berokkent en hem blootstelt aan aanzienlijke negatieve gevolgen (zoals verlies van cliënteel), die niet in verhouding staan tot de mogelijke schade in verband met de intrekking van de oude artikelen vanaf heden, en *a fortiori* tot de mogelijke schade in verband met de anonimisering van deze artikelen, waarom hij subsidiair verzoekt. Aangezien artikel 17.3. van de AVG niet van toepassing is, is de klager van mening dat het aan de verwerkingsverantwoordelijke is om de dwingende gerechtvaardigde redenen aan te tonen voor de verwerking van de naam en achternaam van de klager in de betwiste artikelen (de pers beroept zich op artikel 6.1.f) van de AVG als grondslag voor zijn verwerkingen). De verweerders blijven volgens de klager in gebreke en beperken zich tot een principieel verzet tegen elke wijziging van de betwiste artikelen, zonder de situatie van klager *in concreto* te onderzoeken
24. Subsidiair verzoekt de klager de Geschillenkamer om de verweerders te gelasten de nodige stappen te ondernemen om de in punt 22 hierboven vermelde artikelen die in hun digitale archieven zijn opgeslagen, *te anonimiseren*. Deze anonimisering van de betwiste artikelen zou het mogelijk maken het gezochte evenwicht tussen de twee bovengenoemde grondrechten te bereiken op een minder indringende wijze dan de huidige online publicatie bij naam, terwijl de toegankelijkheid van de digitale archieven, zij het geanonimiseerd, gehandhaafd blijft.
25. Uiterst subsidiair vordert de klager dat de Geschillenkamer de verweerders gelast de nodige maatregelen te treffen om de voormelde artikelen, die in hun digitale archieven worden bewaard, *te de-indexeren* zodat zij niet meer toegankelijk zijn voor zoekmachines.

26. De klager vordert voorts dat de Geschillenkamer de verweerders veroordeelt om hem een dwangsom van 1.000 euro te betalen voor elke dag vertraging bij de uitvoering van elke maatregel die bij de op handen zijnde beslissing van de Geschillenkamer wordt opgelegd.

De conclusies van de verweerders

27. Op woensdag 3 februari 2021 ontving de Geschillenkamer de conclusies van repliek van de verweerders. Ter gelegenheid van de mededeling van deze conclusies gaven de verweerders te kennen dat zij overeenkomstig artikel 98 van de WOG wensten te worden gehoord.

28. In hun conclusies van antwoord en van repliek verzoeken de verweerders de Geschillenkamer op hun beurt de klacht van de klager niet-ontvankelijk of althans ongegrond te verklaren:

- a. Wat de ontvankelijkheid van de klacht betreft, zijn de verweerders van mening dat de klacht niet-ontvankelijk is bij gebreke van de identificatie van de verwerking waarop de klacht betrekking heeft (artikel 60 van de WOG).
- b. Wat de gegrondheid van de klacht betreft, betogen de verweerders dat artikel 21 van de AVG niet van toepassing is op de betrokken verwerking - evenmin dus artikel 17.1.c) van de AVG, dat de uitoefening van het recht van bezwaar als bedoeld in artikel 21 van de AVG veronderstelt - gelet op artikel 24 van de wet van 30 juli 2018 (WVP), dat de toepassing van artikel 21 van de AVG uitsluit in geval van verwerking voor journalistieke doeleinden.

Subsidiair, voor het geval dat de Geschillenkamer van oordeel zou zijn dat artikel 21 van de AVG van toepassing is, zijn de verweerders van mening dat de toepassingsvoorwaarden ervan in casu hoe dan ook niet zijn vervuld.

Uiterst subsidiair zijn de verweerders van mening dat de wet in strijd is met de door de klager voorgestelde maatregelen. Wat de aangevoerde hoofdmaatregel betreft, zijn de verweerders van mening dat deze niet duidelijk is omschreven. Wat de subsidiair voorgestelde maatregelen (anonimisering, de-indexering) betreft, zijn de verweerders van mening dat aangezien deze niet zijn opgenomen in de limitatieve lijst van maatregelen die de Geschillenkamer op grond van artikel 100.1 WOG mag vaststellen, de Geschillenkamer deze niet kan doen toepassen.

29. Ten slotte zijn de verweerders van mening dat de dwangsom niet gerechtvaardigd is en door de klager niet verder wordt beargumenteerd.

Hoorzitting van de partijen

30. Op 13 juli 2021 worden de partijen ervan in kennis gesteld dat de door hen gevraagde hoorzitting op 13 september 2021 zal plaatsvinden.
31. Op 13 september 2021 worden de partijen gehoord door de Geschillenkamer. Tijdens deze hoorzitting, waarvan de notulen zijn opgemaakt, verduidelijkte de klager, zoals reeds vermeld, dat link nr. 5 (zie punt 22 hierboven) uit het voorwerp van zijn klacht moest worden geschrapt, aangezien het een ander medium betreft dat hij niet bij het geschil had betrokken. De klager verduidelijkte verder dat zijn argument betreffende het recht op gerechtelijke vergetelheid als contextuele factor was ontwikkeld en dat zijn klacht uitsluitend was gebaseerd op de vermeende schending van artikel 17.1. c) van de AVG, die verder was uitgewerkt in de conclusies (punten 21 e.v.). De klager verduidelijkte ook zijn argumenten betreffende zijn verzoek om anonimisering ter ondersteuning van het arrest *Hurbain v. België* van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)¹. Ten slotte voegde hij een verzoek toe aan de reeds geciteerde verzoeken (punten 22-25), namelijk om zijn identiteit te vervangen door zijn initialen. Dit verzoek wordt uiterst subsidiair gedaan, indien de Geschillenkamer niet ingaat op zijn verzoek om anonimisering (punt 24), maar het heeft voorrang op zijn verzoek om de-indexering van de betwiste artikelen door plaatsing van de-indexeringstags, dat als laatste middel wordt voorgesteld (punt 25). Van hun kant hebben de verweerders met name het beleid inzake de toegankelijkheid van digitale archieven en de standaard ingestelde toegangsinstellingen toegelicht.
32. Op 29 september 2021 worden de notulen van de hoorzitting aan de partijen voorgelegd. De weinige opmerkingen die op 4 oktober 2021 en 6 oktober 2021 zijn ingediend door respectievelijk de klager en de verweerders, zijn bijgevoegd overeenkomstig het reglement van interne orde van de Geschillenkamer.

II. MOTIVERING

2.1. Wat betreft de bevoegdheid van de Geschillenkamer

33. De Geschillenkamer merkt op dat de klager zich beroept op zijn recht op digitale vergetelheid, een onderdeel van zijn recht op bescherming van persoonsgegevens, waarbij hij verwijst naar artikel 17.1.c) van de AVG ter ondersteuning van zijn verzoeken.
34. De Geschillenkamer herinnert eraan, zoals zij reeds heeft gedaan in eerdere beslissingen², dat de bevoegdheid van de GBA in het algemeen en van de Geschillenkamer in het bijzonder

¹ Europees Hof voor de Rechten van de Mens, *arrest Hurbain v. België* van 22 juni 2021.

² Zie bijvoorbeeld de beslissingen 03/2020 en 41/2020 van de Geschillenkamer, hier beschikbaar: https://www.autoriteprotectiondonnees.be/citoyen/chercher?q=&search_category%5B%5D=taxonomy%3Apu

"beperkt is tot het toezicht op de naleving van de op de gegevensverwerking toepasselijke regelgeving, ongeacht de activiteitssector waarin deze gegevensverwerking plaatsvindt", en dat het niet haar taak is om in de plaats te treden van de arbeidsgerechten of andere instanties bij de uitoefening van hun bevoegdheden.

35. In deze zaak zal de Geschillenkamer derhalve onderzoeken of de verweerders, door te weigeren in te gaan op het verzoek van de klager om gegevenswissing, anonimisering, vervanging van zijn identiteit door zijn initialen en de-indexering, zich schuldig hebben gemaakt of maken aan een schending van de AVG en/of, in voorkomend geval, van andere wettelijke bepalingen die van toepassing zijn op de betrokken verwerking van persoonsgegevens (met name de WVP), op de naleving waarvan moet worden toegezien door de GBA - en de Geschillenkamer in het bijzonder. De Geschillenkamer is immers onmiskenbaar bevoegd om na te gaan of een verwerkingsverantwoordelijke artikel 17 van de AVG correct heeft toegepast in zijn antwoord aan een betrokkene inzake de uitoefening van diens recht op gegevenswissing. Deze controle heeft ook betrekking op de vraag of al dan niet een beroep moet worden gedaan op artikel 17.3. van de AVG, op grond waarvan de verwerkingsverantwoordelijke (in casu de verweerders) een afweging van de belangen moet maken om te concluderen of verwerking al dan niet noodzakelijk is in de naam van de vrijheid van meningsuiting.

2.2. Wat betreft de ontvankelijkheid van de klacht

36. Artikel 60 van de WOG bepaalt dat de ELD onderzoekt of de klacht ontvankelijk is; een klacht is ontvankelijk wanneer -:

- zij opgesteld is in één van de landstalen;
- een uiteenzetting van de feiten bevat, alsook de nodige indicaties voor de identificatie van de verwerking waarop zij betrekking heeft;
- zij behoort tot de bevoegdheid van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

37. De ELD verklaarde de klacht op 8 april 2020 ontvankelijk (zie punt 16 hierboven).

38. Er wordt niet betwist dat de klacht in een van de landstalen is opgesteld, in dit geval het Frans, en dat zij onder de bevoegdheid van de GBA valt aangezien de geformuleerde bezwaren van de klacht zijn gebaseerd op de AVG. De Geschillenkamer is van oordeel dat de klacht een uiteenzetting van de feiten bevat, alsmede de aanwijzingen die nodig zijn om de verwerking waarop zij betrekking heeft te identificeren. Uit de bewoordingen van de klacht blijkt, niettegenstaande het gebruik van de termen "tweeledige verwerking", die door de

verweerders werden verworpen en als onduidelijk werden beschouwd, duidelijk dat de klager zich wil richten tegen enerzijds de gegevensverwerking door de verweerders in hun hoedanigheid van persuitgevers en anderzijds de gegevensverwerking door de onderneming A in haar hoedanigheid van zoekmachine. Hoewel het begrip "tweeledige verwerking" naar geen enkel erkend rechtsbegrip verwijst, is de Geschillenkamer van oordeel dat de klacht, zoals hierboven geformuleerd, voldoende elementen bevatte om de betwiste verwerkingen te identificeren via de links waarnaar wordt verwezen en de bezwaren die de klager tegen elk van de betrokken verwerkingsverantwoordelijken had aangevoerd (punten 13-15).

39. Bovendien heeft de Geschillenkamer vanaf het allereerste contact met verweerders in haar e-mail van 20 oktober 2020 uitgelegd dat zij voor elk onderdeel van de klacht een afzonderlijk dossier aanlegde, waarin de verweerders werden uitgenodigd hun argumenten naar voren te brengen tegen het verzoek dat klager op grond van artikel 21 van de AVG tot haar had gericht (punten 17-19).
40. Concluderend is de Geschillenkamer, ter ondersteuning van het voorgaande, van oordeel dat de verweerders de klacht ten onrechte als niet-ontvankelijk beschouwen omdat dat de betwiste verwerking ten aanzien van de verweerders niet duidelijk zou zijn geïdentificeerd.
41. Evenzo is de Geschillenkamer van oordeel dat de verweerders ten onrechte aanvoeren dat hun recht op een eerlijk proces niet is geëerbiedigd omdat zij tot aan de conclusies van repliek van de klager niet op de hoogte zouden zijn geweest van de tegen hen ingebrachte beschuldigingen. De Geschillenkamer heeft hierboven aangetoond dat de verweerders vanaf het begin van de procedure ervan op de hoogte waren dat de klacht tegen hen betrekking had op hun weigering om een positief gevolg te geven aan de uitoefening door de klager van zijn recht om bezwaar te maken tegen de publicatie van de betwiste artikelen 1 tot en met 3 (punten 17-19 en 39).
42. Uit de voorgaande punten (38-40) volgt dat de Geschillenkamer het niet eens is met het standpunt van de verweerders dat de bewoordingen van artikel 60 zouden verhinderen dat verschillende afzonderlijke verwerkingen (uitgevoerd door verschillende verwerkingsverantwoordelijken) onder één klachtformulier vallen. De ontvankelijkheidstoets is gebaseerd op de criteria van artikel 60 (punten 36-38) en niet op de vraag of één enkel formulier dan wel afzonderlijke formulieren hadden moeten of kunnen worden gebruikt. Anderzijds is de beslissing van de Geschillenkamer om twee contradictoire procedures te

voeren voor elk van de twee onderdelen die door de klager zelf in de klacht zijn aangegeven, een beslissing die eigen is aan de Geschillenkamer³.

43. In casu sluit deze beslissing aan bij het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen persuitgevers zoals de verweerders enerzijds en zoekmachines zoals onderneming A anderzijds (laatstgenoemde is ook betrokken bij de reeds genoemde klacht, maar valt buiten het bestek van deze beslissing) met betrekking tot de gegevensverwerking die zij respectievelijk verrichten en de voorwaarden waaronder de rechten van de betrokkenen ten aanzien van hen kunnen worden uitgeoefend.
44. Zoals zowel het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) als het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) herhaaldelijk hebben verklaard in hun arresten⁴, is er een onderscheid tussen deze twee actoren. Zij fungeren elk wat hen betreft als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijken. De aanvankelijke verwerking van persoonsgegevens vloeit voort uit het besluit van uitgevers om informatie die dergelijke gegevens bevat, te publiceren en op hun website beschikbaar te houden, ook al is het niet de bedoeling de aandacht van het publiek daarop te vestigen. Door de verwerkingsactiviteit van zoekmachines kunnen persoonsgegevens die door uitgevers beschikbaar worden gesteld, gemakkelijk worden opgespoord en geraadpleegd door internetgebruikers; zoekmachines vergroten de reikwijdte van de oorspronkelijke publicatie door deze toegankelijker te maken.
45. In haar Richtsnoeren 5/2019 inzake de criteria voor het recht op vergetelheid op grond van de AVG in het geval van zoekmachines⁵ stelt het Europees Comité voor gegevensbescherming (European Data Protection Board - EDPB) in dezelfde zin dat:

"7. Een aantal zaken moeten in overweging worden genomen bij de toepassing van artikel 17 AVG met betrekking tot de gegevensverwerking van een exploitant van een zoekmachine. Het is in dit verband noodzakelijk om te vermelden dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de verwerking van persoonsgegevens die wordt uitgevoerd in de context van de activiteiten van de exploitant van de zoekmachine, en de verwerking

³ Hof van beroep van Brussel (sectie - Marktenhof), arrest van 7 juli 2021, 2021/KB/320, beschikbaar op de website van de GBA (blz. 17 en 18): <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/arret-du-7-juillet-2021-de-la-cour-des-marches-ar-320-disponible-en-neerlandais.pdf>

⁴ Zie bijv. HvJEU, 13 mei 2014, C-131/12, Google Spain en Google, ECLI:EU:C:2014:317 en EHRM, *arrest M.L. en W.W. v. Duitsland* van 28 juni 2018.

⁵ Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB), Richtsnoeren 5/2019 inzake de criteria voor het recht op vergetelheid op grond van de AVG in de context van zoekmachines van 7 juli 2020 https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201905_rtbsearchengines_afterpublicconsultation_fr.pdf

die wordt uitgevoerd door de uitgevers van de websites van derden zoals mediakanalen die online-inhoud voor kranten verstrekken. (...)

9. Verzoeken tot schrapping hebben niet tot gevolg dat de persoonsgegevens volledig worden gewist. De persoonsgegevens worden immers noch gewist uit de oorspronkelijke website, noch uit de index en het cachegeheugen van de exploitant van de zoekmachine. Bijvoorbeeld, een betrokkene kan streven naar de schrapping van persoonsgegevens uit de index van een zoekmachine die afkomstig zijn van een mediakanaal zoals een krantenartikel. In dat geval kan de koppeling naar de persoonsgegevens uit de index van de zoekmachine worden geschrapt; het desbetreffende artikel blijft echter onder de controle van het mediakanaal vallen en kan openbaar beschikbaar en toegankelijk blijven, zelfs indien het niet langer zichtbaar is in de zoekresultaten die gebaseerd zijn op zoekopdrachten die in principe

de naam van de betrokkene bevatten".

46. Kortom, aangezien het gaat om verschillende verwerkingen van persoonsgegevens, waarvoor verschillende wettelijke regelingen gelden en die worden uitgevoerd door verschillende verwerkingsverantwoordelijken, heeft de Geschillenkamer ervoor gekozen de klacht op te splitsen en elk van de door haar vastgestelde onderdelen afzonderlijk te behandelen. Elke verwerkingsverantwoordelijke, met inbegrip van de verweerders, heeft de mogelijkheid gehad om zich voor de GBA te verdedigen met betrekking tot de verwerkingen die hem betroffen, zoals aan is herinnerd in de retroacta van de procedure.

47. Ter ondersteuning van bovenstaande overwegingen concludeert de Geschillenkamer dat de verweerders ten onrechte stellen dat de klacht niet-ontvankelijk is en dat hun recht op een eerlijk proces is geschonden.

2.3. Wat betreft de identificatie van de verweerders

48. De verweerders wijzen er in hun conclusies op dat de klager zijn klacht heeft ingediend tegen de "Groep ...", welke groep geen rechtspersoonlijkheid heeft, aangezien alleen de rechtspersonen waaruit zij bestaat er een hebben. De verweerders trekken hieruit echter geen enkel gevolg met betrekking tot de ontvankelijkheid van de klacht. Naar aanleiding van het verzoek van de Geschillenkamer in haar brief van 20 oktober 2020 om hun respectieve rol binnen de "Groep ..." te verduidelijken (punt 19), geven de verweerders aan dat zij beide verwerkingsverantwoordelijken zijn voor de gegevensverwerking die zij respectievelijk verrichten via "..." voor de eerste verweerder en via "..." voor de tweede verweerder.

49. De Geschillenkamer heeft er reeds op gewezen dat het voor de klager vaak moeilijk is om met betrekking tot de verwerking(en) waar hij bezwaar tegen aantekent, correct en met zekerheid de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker te identificeren, aangezien deze begrippen in de artikelen 4.7 en 4.8 van de AVG juridisch zijn omschreven en ongetwijfeld moeilijk te begrijpen zijn door iemand die niet thuis is in het onderwerp⁶. Een klager *de facto* verplichten om de verwerkingsverantwoordelijke nauwkeurig te identificeren ter ondersteuning van een klacht bij een gegevensbeschermingsautoriteit - met nadelige gevolgen voor de ontvankelijkheid van de klacht wanneer deze identificatie onjuist is - zou de doelstelling van de AVG ondermijnen. De AVG heeft namelijk ten doel het recht van de burger om beroep te doen op de gegevensbeschermingsautoriteit te vergemakkelijken, als alternatief voor het meer complexe beroep bij rechtbanken en hoven.

50. Op grond van de definitie van verwerkingsverantwoordelijke in artikel 4.7 van de AVG concludeert de Geschillenkamer dat de verweerders wel degelijk de verwerkingsverantwoordelijken zijn voor de verwerkingen van persoonsgegevens van de klager die zij respectievelijk verrichten via de online geplaatste publicaties van de titels "... " en "... ", en meer in het bijzonder via de voornoemde artikelen nr. 1 tot en met 4. Zij bepalen zowel de doeleinden als de middelen van deze verwerking door te besluiten om deze online beschikbaar te stellen als digitale archieven en door onder meer hun toegangsmodaliteiten te bepalen (punten 32 en 65).

2.4. Wat betreft de gegrondheid van de verzoeken van de klager om gegevenswissing, anonimisering en de-indexering

51. Gelet op de inhoud van de klacht is het aan de Geschillenkamer om te beoordelen of de verweerders terecht hebben geweigerd om in te gaan op het verzoek van klager tot het wissen van de betwiste artikelen nr. 1 tot en met 3, dat door de klager in 2017 is gedaan en in 2019 is herhaald.

52. De Geschillenkamer zal ook onderzoeken of deze weigering geldig is uitgebreid tot link nr. 4 die in de procedure voor de GBA is toegevoegd en of, *in casu*, de door klager ingediende verzoeken om gegevenswissing, anonimisering, vervanging van de identiteit van de klager door zijn initialen en de-indexering kunnen worden ingewilligd (punten 20-25 en 31).

2.4.1. Wat betreft het verzoek om gegevenswissing

⁶ Zie bijvoorbeeld punt 16 van Beslissing 69/2021 van de Geschillenkamer. Zie ook Beslissing 56/2021 van de Geschillenkamer, paragrafen 48 tot

53. De Geschillenkamer herinnert eraan dat krachtens artikel 17.1.c) van de AVG de betrokkene het recht heeft van de verwerkingsverantwoordelijke te verkrijgen dat hem betreffende persoonsgegevens zo spoedig mogelijk worden gewist wanneer (...) c) *de betrokkene overeenkomstig artikel 21, lid 1, bezwaar maakt tegen de verwerking, en er zijn geen prevalerende dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking, of de betrokkene maakt bezwaar tegen de verwerking overeenkomstig artikel 21, lid 2 van de AVG.* De verwerkingsverantwoordelijke is verplicht dergelijke persoonsgegevens zo spoedig mogelijk te wissen wanneer deze grond van toepassing is.
54. Artikel 17.3.a) van de AVG voegt daaraan toe dat artikel 17.1 niet van toepassing is voor zover een dergelijke verwerking noodzakelijk is voor het uitoefenen van het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie, en voorziet aldus in de bewoordingen zelf van artikel 17 van de AVG in een uitzonderingsregeling die een belangenafweging tussen twee grondrechten impliceert (het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie enerzijds en het recht op bescherming van persoonsgegevens anderzijds). De Geschillenkamer herinnert er in dit verband aan dat het HvJEU in het arrest "Google Spain" van 13 mei 2014 heeft verklaard dat als algemene regel de rechten van de betrokkene die zijn neergelegd in de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (EU) (te weten het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens) prevaleren. Echter, *"dit evenwicht kan in bijzondere gevallen afhangen van de aard van de informatie in kwestie en de gevoeligheid ervan voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene, alsmede van het openbaar belang dat met deze informatie gediend is, dat onder meer kan variëren naar gelang van de rol die de betrokkene in het openbare leven speelt"* ⁷.
55. De Geschillenkamer herinnert er ook aan dat het belang van de verwerking van persoonsgegevens voor archiveringsdoeleinden in het algemeen belang wordt erkend in de AVG, met name in artikel 89. Dergelijke verwerkingen zijn onderworpen aan passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.
56. In overeenstemming met de jurisprudentie van het HvJEU ⁸, vallen internetarchieven wel degelijk onder de inhoud die wordt beschermd door het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie (artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) en artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de EU).

⁷Arrest Google en Google Spain van het HvJEU, reeds aangehaald, punt 81.

⁸ Zie met name het arrest Times Newspaper Limited v. Verenigd Koninkrijk van 10 maart 2009

57. Het HvJEU erkent de belangrijke bijdrage van archieven die beschikbaar zijn via het internet aan het behoud van en de toegang tot informatie. Het benadrukt dat dergelijke archieven een waardevolle bron zijn voor onderwijs en historisch onderzoek, met name omdat de informatie snel toegankelijk en vaak gratis is. Het Hof is van oordeel dat de pers in een democratische samenleving weliswaar in de eerste plaats moet optreden als "waakhond", zoals het gezegde luidt, maar dat zij ook een secundaire rol vervult - die voortaan deel uitmaakt van haar opdracht - door een bepaald aantal archieven betreffende reeds gemelde informatie toegankelijk te houden voor het publiek.
58. Het Hof voegde daaraan toe dat er meer speelruimte is voor het afwegen van tegenstrijdige belangen (punt 54) wanneer de informatie is gearhiveerd en betrekking heeft op gebeurtenissen uit het verleden dan wanneer zij betrekking heeft op actuele, recente gebeurtenissen (punt 45 van het in noot 8 aangehaalde arrest).
59. In die zin is de Geschillenkamer van oordeel dat bij de toepassing van artikel 17.3 a) van de AVG het resultaat van de belangenafweging tussen het recht op bescherming van persoonsgegevens enerzijds en het recht op vrijheid van meningsuiting anderzijds zeker rekening moet houden met de specifieke aard van de archieven, alsmede met de waarborgen voor de betrokkene, waaronder, in voorkomend geval, pseudonimisering. In het algemeen zou pseudonimisering of anonimisering echter niet toelaatbaar zijn indien dit tot gevolg heeft dat het recht op informatie van het publiek niet wordt geëerbiedigd.
60. Zoals het HvJEU herhaaldelijk heeft opgemerkt, is de wens van een persoon (betrokkene) om zijn verleden uit te wissen niet voldoende om een maatregel tot wijziging van de archieven te rechtvaardigen, juist omdat deze archieven, net als de oorspronkelijke publicatie, bijdragen tot de effectiviteit van de vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals hierboven werd opgemerkt. Digitale archieven zijn een waardevolle bron van informatie waarvan de toegankelijkheid behouden moet blijven. Zij dragen bij tot de democratische meningsvorming en elke maatregel die de toegang tot deze informatie voor het publiek - dat er recht op heeft - beperkt, moet worden gerechtvaardigd door bijzonder dwingende redenen⁹.
61. Ter ondersteuning van alle haar voorgelegde elementen betoogt de Geschillenkamer dat, in casu, het resultaat van de belangenafweging die moet worden gemaakt tussen het recht op gegevensbescherming enerzijds en het recht op vrijheid van meningsuiting anderzijds bij

⁹ Zie bijvoorbeeld HvJEU Timpul Info-Magazinet Anghel v. Moldavië, 27 november 2007, M.L. en W.W. v. Duitsland, 28 juni 2008 en het reeds aangehaalde arrest Times Newspaper.

toepassing van artikel 17.3. a) van de AVG, in het voordeel van de vrijheid van meningsuiting uitvalt, en wel om de volgende redenen.

62. Op basis van de relevante criteria die volgens de jurisprudentie van het HvJEU en het EHRM in aanmerking moeten worden genomen bij de afweging van de twee betrokken grondrechten, motiveert de Geschillenkamer haar beslissing als volgt.
63. De Geschillenkamer merkt op dat het verzoek van de klager tot schrapping gericht is tegen erkende persuitgevers, wier professionaliteit niet ter discussie staat en wier activiteit het hart vormt van hetgeen de vrijheid van meningsuiting beoogt te beschermen. Het publiek heeft er belang bij te worden geïnformeerd over juridische en deontologische feiten, vooral wanneer deze van een zekere ernst zijn en geen op zichzelf staand geval betreffen, zoals in dit geval. De klager is tweemaal achtereen veroordeeld wegens strafbare feiten, waarbij hij misbruik heeft gemaakt van zijn titels van advocaat en curator en van het vertrouwen van derden in deze hoedanigheden. De betwiste artikelen geven geen blijk van encenering of sensatiezucht en aan de Geschillenkamer is niet meegedeeld dat zij op het tijdstip van hun publicatie op enigerlei wijze werden betwist. De waarheidsgetrouwheid van de informatie die zij doorgeven staat ook niet ter discussie. De klager moet ook redelijkerwijs hebben verwacht, gezien de aard van de feiten, zijn status en zijn (zij het plaatselijke) reputatie destijds, dat over zijn veroordelingen in de pers zou worden bericht, zoals hij ook redelijkerwijs moet hebben verwacht dat deze publicaties ongewijzigd zouden worden gearhiveerd. Het opzetten van archieven en het online houden ervan is, zoals reeds is opgemerkt, een onderdeel van het recht op vrijheid van meningsuiting, aangezien het recht op informatie van het publiek¹⁰ niet beperkt is tot de actualiteit.
64. In dit verband merkt de Geschillenkamer op dat de klager stelt dat de publicaties van ongeveer tien jaar of ten minste al zeven of acht jaar geleden dateren. Gezien de tijd die is verlopen en zijn verandering van beroepsactiviteit (de klager verwijst naar zijn huidige functie als jurist in een KMO), voert de klager aan dat de informatie die deze publicaties nog steeds verspreiden, niet langer relevant is. De Geschillenkamer betwist niet dat de anterioriteit van de feiten een in aanmerking te nemen criterium is en dat, afhankelijk van de concrete omstandigheden van elk verzoek, een termijn van tien jaar al dan niet als buitensporig lang kan worden beschouwd. In dit geval blijft zelfs na 10 jaar de relevantie van de toegankelijkheid van de informatie bestaan, aangezien de klager geen advocaat meer is, maar nog steeds werkzaam is op het gebied van juridische adviesverlening, hetgeen eveneens op een vertrouwensrelatie is gebaseerd. De

¹⁰ Zie in dezelfde zin het bovengenoemde arrest Google Spain van het HvJEU.

potentiële cliënten van de klager blijven er belang bij hebben toegang te krijgen tot de hem betreffende informatie.

65. Bij haar beoordeling houdt de Geschillenkamer rekening met het feit dat deze toegang tot de betwiste gearchiveerde artikelen is voorbehouden aan abonnees van de betrokken kranten. Ze houdt ook rekening met het feit dat bij een zoekopdracht in het desbetreffende archief standaard alleen artikelen verschijnen die in het voorbije jaar zijn gepubliceerd. De persoon die de zoekopdracht verricht, moet de instellingen van het criterium voor opzoeken in de tijd handmatig wijzigen om de zoekperiode te verlengen en toegang te krijgen tot artikelen die, zoals in het onderhavige geval, meer dan een jaar teruggaan, zoals de verweerders tijdens de hoorzitting hebben verklaard (punt 32).

66. De Geschillenkamer betoogt dat het invoeren van dergelijke maatregelen inzake de toegankelijkheid van archieven (en recente publicaties) deel uitmaakt van het voorzien in passende waarborgen in de zin van artikel 89 van de AVG door de verweerders.

67. De Geschillenkamer merkt voorts op dat de klager beweert geen openbare persoon te zijn of een rol te spelen in het openbare leven in de zin van de Richtlijnen van de Werkgroep Artikel 29¹¹.

68. In dit verband merkt de Groep 29 op:

"Het is niet mogelijk om met zekerheid vast te stellen welke rol een natuurlijke persoon in het openbare leven moet spelen om de toegang van het publiek tot informatie over deze persoon door middel van een zoekopdracht op het internet te rechtvaardigen.

Zo kunnen bijvoorbeeld politici, hoge ambtenaren, zakenlieden en leden van (gereguleerde) vrije beroepen over het algemeen worden geacht een rol in het openbare leven te spelen. Er zijn redenen om het publiek in staat te stellen informatie in te winnen over de rol en de activiteiten van deze personen in het openbare leven.

In het algemeen moet de vraag worden gesteld of het feit dat het publiek tot heeft de specifieke informatie van een persoon door middel van een zoekopdracht op naam, die persoon ervan zou weerhouden zich in het openbaar of beroepsmatig ongepast te gedragen.

¹¹ Werkgroep Artikel 29, Richtlijnen betreffende de uitvoering van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Google Spain en Inc./Agencia española de protección de datos (aepd) en Mario Consteja Gonzalez (C-131/12, aangenomen op 26 november 2014).

Het is even moeilijk om de subgroep van "publieke personen" te definiëren. Als algemene regel kan worden gesteld dat publieke personen personen zijn die, wegens de functies die zij bekleden of de verbintenissen die zij zijn aangegaan, in mindere of meerdere mate met de media in aanraking komen.

Resolutie 1165 (1998) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa over het recht op privacy geeft een mogelijke definitie van "publieke personen". De resolutie bepaalt dat "publieke personen degenen zijn die openbare functies vervullen en/of openbare middelen gebruiken en, meer in het algemeen, allen die een rol spelen in het openbare leven, zij het politiek, economisch, artistiek, sociaal, sportief of anderszins".

69. Ter ondersteuning van deze overwegingen is de Geschillenkamer van oordeel dat de klager ten tijde van de feiten ongetwijfeld een rol speelde in het (lokale) openbare leven door zijn hoedanigheid als advocaat, gelet op zijn reputatie in zijn professioneel milieu en zijn rol als curator van andere vennootschappen die de aandacht trokken van de media, los van de strafbare feiten waarvan hij later werd beschuldigd. Zelfs in de veronderstelling dat de klager vandaag minder blootgesteld is, kan deze factor, om de hierboven uiteengezette redenen, de schrapping van de betrokken artikelen niet rechtvaardigen.
70. Wat de door klager aangevoerde maatregelen van uitstel en opschorting van de uitspraak van de hoven en rechtbanken van de gerechtelijke orde en het door hem aangevoerde professioneel verbod betreft, deze doen naar het oordeel van de Geschillenkamer niets af aan de ernst van de feiten en tasten het belang van het publiek om ook nu nog toegang tot deze informatie te hebben niet aan.
71. Ten slotte merkt de Geschillenkamer met betrekking tot de schade die ook door de klager is aangevoerd, zowel in zijn privéleven als in zijn beroepsleven, op dat klager zich beperkt tot het vermelden ervan.
72. Concluderend is de Geschillenkamer van oordeel dat de verweerders terecht hebben geweigerd en nog steeds weigeren in te gaan op het verzoek van de klager om gegevenswissing, zowel wat betreft de reeds in 2017 genoemde links nr. 1 tot en met 3 als wat betreft de in de loop van de onderhavige procedure aangevoerde link nr. 4.

2.4.2. Wat betreft het verzoek om anonimisering en pseudonimisering

73. Dezelfde argumenten leiden de Geschillenkamer niet tot een andere conclusie met betrekking tot het verzoek van de klager om anonimisering, noch met betrekking tot het verzoek om zijn identiteit te vervangen door initialen, zoals tijdens de hoorzitting is verzocht (punten 30-32).

74. Indien de identiteit van de klager niet wordt bekendgemaakt, verliezen de betwiste artikelen immers hun relevantie in termen van informatie aan het publiek, informatie waarover het, zoals hierboven is aangetoond, ook nu nog zou moeten kunnen beschikken.
75. Wat meer in het bijzonder het verzoek om anonimisering betreft, beroept klager zich tijdens de hoorzitting van 13 september 2021 met name op het arrest *Hurbain v. België* van het EHRM van 22 juni 2021. In deze beslissing concludeerde het Hof dat de Belgische rechterlijke instanties, door de persuitgever te gelasten een aantal persartikels te anonimiseren, een juist evenwicht hadden gevonden tussen het recht op privacy van de betrokken bestuurder en het recht op vrijheid van meningsuiting. Volgens het Hof was deze anonimisering de meest doeltreffende maatregel die in casu beschikbaar was, zonder de vrijheid van meningsuiting onevenredig te schenden; met andere woorden, in het licht van de specifieke omstandigheden van de zaak was sprake van een juist evenwicht tussen de in het geding zijnde concurrerende rechten.
76. De Geschillenkamer is van mening dat de omstandigheden op basis waarvan het EHRM de beslissing *Hurbain* motiveert niet op het onderhavige geval kunnen worden getransponeerd. Terwijl de veroordeelde bestuurder persartikels over een auto-ongeval wilde laten anonimiseren, d.w.z. voor een nieuwsfeit dat losstaat van zijn beroepsleven, was het in deze zaak de integriteit van de klager in zijn hoedanigheid van advocaat die door het gerecht werd behandeld. De klager zet bovendien zijn carrière als jurist verder. De situatie van klager is in dit opzicht anders: zijn justitieel verleden behoort tot zijn beroepsleven, dat nog steeds wordt verdergezet, en het publiek heeft het recht kennis te nemen van dit verleden, niettegenstaande het legitieme verlangen van klager naar herintegratie. Het Hof wijst er ook op dat het belang van het gearchiveerde artikel betreffende de veroordeelde bestuurder statistisch is (verkeersovertredingen), waardoor het zich volgens de Geschillenkamer ook onderscheidt van de artikelen betreffende de klager. Het EHRM wijst tenslotte in het bijzonder op de anciënniteit van de gebeurtenissen (meer dan 20 jaar oud) en de schade die geleden werd door de veroordeelde bestuurder. In het onderhavige geval is betoogd dat de tijdsfactor en de schade geen afbreuk deden aan de noodzaak om de informatie van de klager toegankelijk te houden (punten 64-65 en 71)

2.4.3. Wat betreft het verzoek om de-indexering

77. Wat het verzoek om de-indexering dat de klager uiterst subsidiair heeft geformuleerd betreft, is de Geschillenkamer, in elk geval en onverminderd enig ander juridisch argument met betrekking tot de vraag of deze de-indexering daadwerkelijk de verantwoordelijkheid van de verweerders is, op grond van de reeds uiteengezette argumenten van oordeel dat deze

maatregel om dezelfde redenen de toegankelijkheid van de in de betwiste artikelen vervatte informatie te veel zou aantasten.

78. Wat de dereferentiëring betreft, die in voorkomend geval onder de verantwoordelijkheid van de zoekmachines zou vallen, verwijst de GK naar de beslissing die ze zal nemen met betrekking tot het andere onderdeel van deze klacht (punt 13).

2.4.4. Bijkomende overwegingen

79. Afgezien van het bovenstaande is de Geschillenkamer ervan op de hoogte dat de verweerders zich ter ondersteuning van hun weigering van de gegevenswissing hebben beroepen op artikel 24.1. van de WVP, genomen ter uitvoering van artikel 85.2. van de AVG.

80. De Geschillenkamer herinnert eraan dat de nationale wetgever krachtens artikel 85.2 van de AVG uitzonderingen of afwijkingen, met name van de rechten van de betrokkenen (Hoofdstuk III van de AVG), kan stellen met betrekking tot verwerkingen voor journalistieke doeleinden of ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen, indien deze noodzakelijk zijn om het recht op bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming te brengen met de vrijheid van meningsuiting en van informatie. Grond 153 van de AVG verduidelijkt de doelstellingen van de Europese wetgever in dit verband door met name op deze noodzakelijkheidsvoorwaarde aan te dringen¹². Afgezien van het feit dat de tekst van artikel

¹² Grond 153: *"In de wetgeving van de lidstaten moeten de regels betreffende de vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van journalistieke, academische, artistieke en/of literaire uitdrukkingsvormen in overeenstemming worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens uit hoofde van deze verordening. Voor de verwerking van persoonsgegevens enkel voor journalistieke doeleinden of ten behoeve van academische, artistieke en literaire uitdrukkingsvormen moeten afwijkingen van of uitzonderingen op een aantal bepalingen van deze verordening worden ingesteld, teneinde indien nodig het recht op bescherming van persoonsgegevens te verzoenen met het recht op de vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals dat in artikel 11 van het Handvest is vastgelegd. Dit dient met name te gelden voor de verwerking van persoonsgegevens voor audiovisuele doeleinden en in nieuws- en persarchieven. De lidstaten moeten derhalve wettelijke maatregelen treffen om de uitzonderingen en afwijkingen vast te stellen die nodig zijn om een evenwicht tussen die grondrechten tot stand te brengen. De lidstaten dienen dergelijke uitzonderingen en afwijkingen vast te stellen met betrekking tot de algemene beginselen, de rechten van betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker, de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen of internationale organisaties, de onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten, samenwerking en coherentie, en betreffende specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking. Indien die uitzonderingen of afwijkingen per lidstaat verschillen, is het recht van de lidstaat waaraan de verwerkingsverantwoordelijke is onderworpen, van*

85.2. van de AVG zeer duidelijk is over deze voorwaarde, wordt in de grond vermeld dat deze afwijkingen van lidstaat tot lidstaat kunnen verschillen, hetgeen de essentie van deze bepaling versterkt, namelijk dat er geen sprake van kan zijn dat de uitoefening van enig recht van de betrokkene eenvoudigweg wordt ingetrokken.

81. De Geschillenkamer vraagt zich dan ook af of artikel 24.2 van de WVP, dat bepaalt dat in geval van verwerking voor journalistieke doeleinden - journalistieke doeleinden worden beperkter gedefinieerd dan door het HvJEU¹³ - de artikelen 7 tot en met 10, 11, lid 2, 13 tot en met 16, 18 tot en met 20 en 21.1. van de AVG niet in alle gevallen zuiver van toepassing zijn, wel in overeenstemming is met de AVG. De Geschillenkamer betwijfelt of deze nationale uitvoeringsbepaling in overeenstemming is met de AVG die, zoals zojuist is opgemerkt, vereist dat *in concreto* een afweging tussen de twee grondrechten wordt gemaakt. In dit verband zou de Geschillenkamer op grond van de jurisprudentie van het HvJEU kunnen besluiten artikel 24.1 van de WVP buiten toepassing te laten, indien zij van oordeel was dat dit artikel niet in overeenstemming was met de AVG¹⁴.
82. Niettegenstaande het voorgaande merkt de Geschillenkamer van meet af aan op dat artikel 17 van de AVG niet een van de rechten van de betrokkene is die de Belgische wetgever in het genoemde artikel 24.2 van de WVP zuiver en alleen uitsluit van uitoefening in geval van verwerking voor journalistieke doeleinden.

toepassing. Gelet op het belang van het recht van vrijheid van meningsuiting in elke democratische samenleving, dienen begrippen die betrekking hebben op die vrijheid, zoals journalistiek, ruim te worden uitgelegd".

¹³ In artikel 24.1. van de WVP heeft de Belgische wetgever bepaald dat onder "verwerking van persoonsgegevens voor journalistieke doeleinden" wordt verstaan de voorbereiding, het verzamelen, opstellen, voortbrengen, verspreiden of archiveren ten behoeve van het informeren van het publiek, met behulp van elke media en waarbij de verwerkingsverantwoordelijke zich de naleving van journalistieke deontologische regels tot taak stelt.

¹⁴ In recente richtsnoeren heeft het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB) gewezen op de rol van gegevensbeschermingsautoriteiten met betrekking tot wetgeving die niet in overeenstemming is met de voorschriften van de AVG. Ter ondersteuning van artikel 58.5. van de AVG herinnerde het Europees Comité voor gegevensbescherming er onder verwijzing naar overweging 50 van het arrest van het Hof van Justitie in de zaak C-378/17 aan dat "*according to the principle of supremacy of EU law, the duty to disapply national legislation that is contrary to EU law is owed not only by national courts but also by all organs of the State – including administrative authorities – called upon, within the exercise of their respective powers, to apply EU law*" (EDPB, Guidelines 10/2020 on restrictions under article 23 GDPR, aangenomen op 13 oktober 2021, punt 73).

83. Aldus zou het door de klager ingeroepen artikel 17.1.c) van de AVG, zelfs indien het volgt op de uitoefening van een recht van bezwaar (artikel 21.1. van de AVG), dat weliswaar is opgenomen in de lijst van uitgesloten rechten) volledig van toepassing zijn, weliswaar binnen de grenzen van artikel 17.3. van de AVG. Het oordeel, zoals de verweerders aanvoeren, dat aangezien artikel 21.1. van de AVG wegens artikel 24.2. van de WVP rechtens niet van toepassing is, artikel 17.1.c) van de AVG niet van toepassing zou kunnen zijn, zou in strijd zijn met het beginsel dat moet worden uitgegaan van de consistentie van de wetgever (die in artikel 24.2. van de WVP niet artikel 17 van de AVG heeft geïmplementeerd). Artikel 17 van de AVG wordt niet geïmplementeerd door artikel 24.2. van de WVP, en kan dus niet worden aangetast door het feit dat dit wel het geval is voor artikel 21.1.. Het argument van de verweerders zou ook elke mogelijkheid ontnemen om het recht op gegevenswissing uit te oefenen wanneer de gegevensverwerking voor journalistieke doeleinden in de zin van de WVP is gebaseerd op artikel 6.1.e), of artikel 6.1.f) van de AVG, wat precies de grondslag is voor de gegevensverwerking van persuitgevers (het recht van bezwaar kan alleen worden uitgeoefend wanneer de verwerking waartegen de betrokkene bezwaar wenst te maken, is gebaseerd op deze rechtmatige gronden).
84. Bovenstaande overwegingen zijn echter overbodig nu de Geschillenkamer in dit geval tot de conclusie is gekomen dat bij toepassing van artikel 17.3 van de AVG¹⁵ het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie voorrang dient te krijgen en dat de verweerders derhalve terecht hebben geweigerd (en nog steeds weigeren) in te gaan op de verzoeken van de klager.
85. Onverminderd deze conclusie wenst de Geschillenkamer ten slotte het volgende te verduidelijken.
86. Overeenkomstig artikel 12.3. van de AVG is de verwerkingsverantwoordelijke verplicht de betrokkene zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen een maand na ontvangst van het verzoek informatie te verstrekken over het gevolg dat aan het verzoek is gegeven om de krachtens de artikelen 15 tot en met 22 genoemde rechten uit te oefenen, met inbegrip van een verzoek om gegevenswissing op grond van artikel 17 van de AVG, zoals in het onderhavige geval. Overeenkomstig artikel 12.1. van de AVG moet deze mededeling in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal worden gedaan.
87. In dit geval wordt niet betwist dat de tweede verweerder aan wie de klager zijn verzoek had gericht, heeft geantwoord op 17 maart 2017, dat wil zeggen op een datum waarop de AVG nog

¹⁵ Zelfs indien, overeenkomstig artikel 24.2. van de WVP, de toepassing van artikel 17.1.c), zou worden uitgesloten, zou deze uitsluiting slechts betrekking kunnen hebben op artikel 17.1.c), als gevolg van het feit dat artikel 21.1. rechtens niet van toepassing is op grond van artikel 24.2. van de WVP. Deze uitsluiting zou niet gelden voor artikel 17.3. van de AVG.

niet in werking was getreden. Vervolgens verwees de tweede verweerder, toen hij in 2019 opnieuw werd aangesproken, de klager naar dit antwoord van 17 maart 2017, hoewel de AVG intussen in werking was getreden (punten 9-12). De Geschillenkamer is van mening dat het een goede praktijk zou zijn geweest om de inhoud van de motivering opnieuw te specificeren in het licht van artikel 17 van de AVG. Aangezien er door de klager geen klacht was ingediend dat artikel 12.1 of artikel 12.3 van de AVG niet is nageleefd, en aangezien dit aspect niet de kern van de klacht vormt, heeft de Geschillenkamer niet geconcludeerd dat de verweerders deze bepalingen niet hadden nageleefd.

III. Wat betreft corrigerende maatregelen en sancties

88. Volgens artikel 100 van de WOG is de Geschillenkamer bevoegd om:

- 1° de klacht zonder gevolg te klasseren;
- 2° nietig te verklaren;
- 3° een opschorting van de uitspraak uit te spreken;
- 4° een transactie voor te stellen;
- 5° waarschuwingen of berispingen te formuleren;
- 6° tegemoet te komen aan de verzoeken van de betrokkene om deze rechten uit te oefenen;
- 7° te gelasten dat de betrokken persoon op de hoogte wordt gesteld van het veiligheidsprobleem;
- 8° de bevrozing, beperking of tijdelijk of permanent verbod van de verwerking te gelasten;
- 9° te gelasten dat de verwerking in overeenstemming wordt gebracht met de voorschriften;
- 10° de rechtzetting, beperking of verwijdering van gegevens en de mededeling daarvan aan de ontvangers van de gegevens te gelasten;
- 11° de intrekking van de accreditatie van de certificeringsinstanties te gelasten;
- 12° sancties op te leggen;
- 13° administratieve boetes op te leggen;
- 14° de opschorting van grensoverschrijdende gegevensstromen naar een andere staat of internationale instantie te gelasten;
- 15° het dossier door te sturen naar het parket van de Procureur des Konings van Brussel, dat het de hoogte zal brengen van het gevolg dat aan het dossier is gegeven;

16° geval per geval te beslissen om haar besluiten te publiceren op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

89. De Geschillenkamer herinnert eraan dat het niet aan de klager is om de Geschillenkamer te verzoeken een bepaalde corrigerende maatregel of sanctie te gelasten¹⁶. Indien de klager desondanks de Geschillenkamer zou verzoeken een of andere maatregel en/of sanctie uit te spreken, is het niet aan de Geschillenkamer om te motiveren waarom zij een of ander verzoek van de klager niet zou inwilligen. Deze overwegingen laten onverlet dat de Geschillenkamer de keuze van de maatregelen en sancties die zij passend acht om de partij(en) in het geschil te veroordelen (uit de lijst van maatregelen en sancties die haar ter beschikking worden gesteld door artikel 58 van de AVG en de artikelen 95.1 en 100.1 van de WOG) moet motiveren.
90. Niettemin wil de Geschillenkamer het argument van de verweerders weerleggen dat de Geschillenkamer in ieder geval niet bevoegd zou zijn om een bevel tot anonimisering op te leggen (als zij daartoe zou besluiten, wat in het onderhavige geval niet het geval is, zie punt 73), aangezien deze maatregel niet is opgenomen in de lijst van corrigerende maatregelen en sancties van het eerder genoemde artikel 100 van de WOG (punt 88). De Geschillenkamer is van mening dat, hoewel de lijst in artikel 100 van de WOG limitatief is, zij niettemin het recht heeft om, wanneer zij bijvoorbeeld kiest voor een bevel tot overeenstemming met de AVG of een bevel om gevolg te geven aan de uitoefening van het recht van een betrokkene, aan te geven hoe dit bevel zich moet vertalen. Het bevel tot overeenstemming kan dus bestaan in anonimisering als dit de beste manier is om *in concreto* aan de AVG te voldoen. Wat de door de klager gevraagde dwangsom betreft, beperkt de Geschillenkamer zich ertoe hier te herinneren aan haar betreffende nota¹⁷.
91. De Geschillenkamer werd in deze zaak, in het licht van de door klager ingediende klacht, verzocht te beslissen of de verweerders terecht weigerden in te gaan op het verzoek van de klager om wissing van de betwiste artikelen. Uit de bovenstaande analyse volgt dat de verweerders inderdaad terecht hebben geweigerd om in te gaan op het verzoek van de klager om de betwiste artikelen waarvoor zij verwerkingsverantwoordelijken zijn, te verwijderen, net zoals zij terecht mogen blijven weigeren dit te doen, en om deze artikelen te anonimiseren en te pseudonimiseren en ze uit de zoekmachines te verwijderen. De Geschillenkamer kan in dit verband geen inbreuken in hun hoofd vaststellen (punten 53-78).

¹⁶ Zie de noot over de positie van de klager in de procedure voor de Geschillenkamer: <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/note-relative-a-la-position-du-plaignant-dans-la-procedure-au-sein-de-la-chambre-contentieuse.pdf>

¹⁷ Zie de nota van de Geschillenkamer over het beleid inzake dwangsommen: <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/politique-en-matiere-d-astreinte.pdf>

92. In het licht van het voorgaande en op basis van de bevoegdheden die de wetgever haar op grond van artikel 100.1. van de WOG heeft verleend, besluit de Geschillenkamer derhalve de zaak overeenkomstig artikel 100.1., 1° van de WOG te seponeren op grond van de hiervoor aangevoerde redenering.
93. In geval van een seponering moet de Geschillenkamer haar beslissing per stap met redenen omkleden en:
- een technische seponering uitspreken indien het dossier onvoldoende elementen bevat die tot een sanctie kunnen leiden of indien er een technische belemmering is waardoor ze geen beslissing kan uitspreken;
 - of de zaak seponeren indien, ondanks de aanwezigheid van elementen die tot een sanctie kunnen leiden, verder onderzoek van de zaak niet opportuun lijkt, gelet op de prioriteiten ervan.
94. Indien de klacht op grond van verschillende redenen wordt geseponneerd (technische redenen, respectievelijk opportuiniteitsredenen), moeten de redenen voor het seponeren in volgorde van belangrijkheid worden behandeld.
95. In casu heeft de Geschillenkamer dan ook beslist de klacht te seponeren overeenkomstig artikel 100, lid 1, 1° van de WOG, aangezien de Geschillenkamer, na onderzoek van de klacht en de daarin vervatte feiten, tot de conclusie is gekomen dat deze geen elementen bevat die kunnen leiden tot de vaststelling van een schending van de AVG door de verweerders

IV. Bekendmaking van de beslissing

96. Gezien het belang van transparantie met betrekking tot het besluitvormingsproces en de beslissingen van de Geschillenkamer wordt deze beslissing gepubliceerd op de website van de GBA met verwijdering van de directe identificatiegegevens van de genoemde partijen en personen, zowel natuurlijke als rechtspersonen.

OM DEZE REDENEN,

Beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, na beraadslaging:

- deze klacht te seponeren op technische gronden overeenkomstig artikel 100, lid 1, 1° van de WOG.

Op grond van artikel 108.1 van de WOG kan tegen deze beslissing binnen 30 dagen na de kennisgeving ervan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof (Hof van Beroep van Brussel), met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

(get.) Hielke Hijmans,

Voorzitter van de Geschillenkamer